

Mál nr. 290/2017**M og
vátryggingafélagið V vegna brunatryggingar húseigna.****Gildissvið vátryggingarskilmála vegna tjóns 8.1.2017.****Gögn.**

Málskot málskotsaðila, móttakið 31.8.2017, ásamt fylgiskjölum.

Bréf V, dags. 7.9.2017.

Athugasemdir M með bréfi dags. 29.9.2017, ásamt yfirlýsingum íbúa dags. í september 2017.

Frekari athugasemdir V með bréfi dags. 16.10.2017.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að tjón hafi orðið á íbúðarhúsi M af völdum eldingaveðurs 8.1.2017. Tjónið hafi orðið þannig að eldingu hafi slegið niður, sem olli því að rafmagni sló út í húsi M og þannig hafi hitakerfi hússins orðið óvirkt. Þegar M hafi síðan komið að húsinu eftir þetta hafi auk þess verið frostsprungur í hita- og neysluvatnslögnum hússins, en þær hafi myndast vegna þess að hitakerfið var óvirkt. Að auki hafi orði skemmdir á innbúi húseignarinnar vegna þessa. Í bréfi sem V sendir M dags. 27. júlí 2017 kemur fram V telji tjón á húseign ekki falla undir vátryggingu M þar sem undanþáguákvæði í gr. 3.1.5 í vátryggingarskilmálum eigi við, en þar segir að vátryggingin bæti ekki „tjón á rafmagnsvélum, lögnum eða tækjum þegar tjón orsakast af spennubreytingu, ofhitnun, skammhlaupi eða öðru hreinu rafmagnsfyrirbrigði, og spani frá rafmögnum óveðri, nema af því leiði eldsvoða eða sé afleiðing eldsvoða.“ V vísaði auk þess í bréfi þessu til þess að tjón á lögnum í húseign M væri afleitt tjón sem vátryggingin tæki ekki til.

M telur að tjónið falli undir gildissvið brunatryggingar húseignar hjá V, nánar tiltekið gr. 3.1.2 í vátryggingarskilmálum þar sem komi fram að vátryggingin bæti tjón sem verði á húseign vegna eldinga. M vísar einnig til gr. 1.1, 1.2 og 1.2.2 í vátryggingarskilmálum þar sem komi fram að vátryggingin taki til húseignar M og venjubundins fylgifyrirlýsingar hennar. M telur að sannað sé að eldingu hafi slegið niður í húseign M þann 8. janúar 2017 og vísar til fjögurra undirritaðra staðfestinga nággranna M um að eldingaveður hafi verið á svæðinu á tímabilinu 6.-12. janúar 2017. Einnig byggir M á að í samskiptum sínum við V hafi ekki verið byggt á því fyrr en ágreiningi um bótaskyldu var skotið til nefndarinnar að ósannað sé að eldingu hafi slegið niður í hús M. Telur M að V geti ekki haldið slíku fram og sé bundið af yfirlýsingum sínum í upphafi um að eldingu hafi slegið niður. Einnig telur M að ákvæði í gr. 3.1.5 í umræddum skilmálum V eigi ekki við um mál M þar sem orðalag ákvæðisins vísi til þess að þar sé einungis verið að vísa til rafmagnstækja og rafmagnslagna.

V telur í fyrsta lagi ósannað að tjón á húseign M sé hægt að rekja til eldingar og leggur fram upplýsingar frá Veðurstofu Íslands dags. 18. ágúst 2017 um að engar eldingar hafi mælst á landinu frá 1.-16. janúar 2017. Sönnunarbyrði um að það hafi verið elding sem olli tjóni M hvíli á M og hafi hann ekki uppfyllt þá sönnunarbyrði m.v. þær upplýsingar sem komi fram hjá Veðurstofu Íslands. V telur sig auk þess geta vísað til þessara röksemda hvenær sem er við afgreiðslu málsins og að ekki hafi verið tilefni til að benda á það að ósannað væri um eldingaveður fyrr en yfirlýsing Veðurstofunnar hafi borist, en það hafi verið eftir að bréf V var sent til M 27. júlí 2017. Auk þessa ítrekar V álit sitt um að tjón á húseign M hafi fyrst og fremst verið á lögnum og skv. gr. 3.1.5 í vátryggingarskilmálum séu slík tjón undanskilin ef þau verða vegna spans frá rafmögnum óveðri eða annarra ástæðna sem tiltekna séu í undanþáguákvæðinu.

Álit.

Af gögnum málsins má ráða að í fyrsta lagi sé ágreiningur um hvort tjón á húseign M hafi orði vegna eldingar í skilningi gildissviðsákvæðis gr. 3.1.2 í vátryggingarskilmálum brunatryggingar húseigna

hjá V og í öðru lagi, ef svo er, hvort það tjón sem varð falli undir undanþáguákvæði gr. 3.1.5 í sömu skilmálum.

Til að leysa fyrst úr ágreiningi um hvort tjón M eigi undir gildissvið váttryggingarinnar verður að líta til þess að almennar sönnunarreglur gera ráð fyrir að það sé váttryggður sem ber sönnunarbyrði fyrir því. Í váttryggingarskilmálum eru ekki sett nokkur hlutlæg skilyrði fyrir því hvernig slík sönnun fæst, t.d. er ekki gert að skilyrði að það liggi fyrir vottorð Veðurstofu eða önnur viðlíka gögn. Þó upplýsingar frá Veðurstofu í þessu máli, sbr. yfirlýsing dags. 18. ágúst 2017, staðfesti ekki eldingar á þeim tíma sem tjón varð á húseign M í janúar 2017, verður ekki litið svo á að það eitt og sér útiloki að M sýni fram á að tjón hafi orðið á húseign hans vegna eldingar. Í fjórum undirrituðum yfirlýsingum íbúa á svæði því sem húseign M er á kemur fram að eldingar hafi verið á svæðinu ásamt vonskuveðri þegar rafmagn fór af húseign M. Þegar tekið er tillit til samskipta milli M og V eftir að M tilkynnir um tjón sitt, m.v. það sem kemur fram í gögnum málsins, verður ekki séð að V hafi gefið M nokkurt tilefni til að ætla annað en að V leggi til grundvallar að elding hafi verið orsök tjóns á húseign M, en V hefði ekki þurft að vísa til undanþáguákvæðis í váttryggingarskilmálum öðruvísi en að félagið teldi að eitthvað af gildissviðsákvæðum váttryggingar væri uppfyllt. Dregur það því ekki úr sönnunargildi yfirlýsinganna að þær séu dagsettar nýlega, en það var ekki fyrr en þá sem M mátti vita að V teldi ósannað að elding hefði leitt til tjóns hans. Verða umræddar yfirlýsingar því lagðar til grundvallar sem sönnun fyrir því að elding hafi leitt til tjóns á húseign M.

Það stendur þá eftir að leysa úr því álítaefni hvort undanþáguákvæði í gr. 3.1.5 váttryggingarskilmála taki til tjóns M og ber V sönnunarbyrði um að tjón M falli undir gildissvið þess undanþáguákvæðis. Umrætt undanþáguákvæði er hluti af stöðluðum samningsskilmálum lögboðinnar brunatryggingar húseigna. M, sem húseigandi, er skyldugur til að kaupa slíka váttryggingu skv. 1. gr. laga nr. 48/1994 um brunatryggingar með síðari breytingum. Í reglugerð um lögboðna brunatryggingu húseigna nr. 809/2000, með síðari breytingum, kemur fram í 12. gr. að í váttryggingarskilmálum brunatryggingar skuli tjónsorsakir sem váttryggingin nær til og undanskildar áhættu skilgreindar. Hvorki í ofangreindum lögum né reglugerðinni er sérstaklega tilgreint hvernig slík ákvæði eiga að vera. Það er því váttryggingafélögum að nokkru í sjálfsvald sett hvernig þau skilgreina gildissvið umræddrar váttryggingar, svo lengi sem það fer ekki gegn öðrum ákvæðum laganna eða reglugerðarinnar. Verður því að gera nokkrar kröfur til V að það sé skýrt af orðalagi váttryggingarskilmála hvert gildissvið váttryggingarinnar er og sérstaklega að orðalag undanþáguákvæða sé hafið yfir vafa. Þegar litið er til gr. 3.1.5 í heild sinni verður ekki annað séð en að þar sé með orðalaginu „Á rafmagnsvélum, lögnum eða tækjum“ sé fyrst og fremst verið að vísa til rafmagnslagna eða rafmagnstækja, þó ekki sé bandstrik í textanum sem gefi það beint til kynna. Verður V að bera hallann af þeim vafa sem alla vega er uppi um túlkun umrædds orðalags að mati nefndarinnar. Verður því ekki séð að umrætt undanþáguákvæði eigi við um aðstæður M og telst hann eiga rétt á bótum úr brunatryggingu húseigna hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum úr brunatryggingu húseigna hjá V.

Reykjavík, 14. nóvember 2017.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.